

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 28 listopada 2018 r. (*)

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 93/13/EWG – Nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich – Dyrektywa 2008/48/WE – Postępowanie w sprawie nakazu zapłaty na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych – Brak możliwości stwierdzenia przez sąd potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków umownych, jeżeli konsument nie wnosi środka zaskarżenia

W sprawie C-632/17

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich (Polska) postanowieniem z dnia 4 października 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 9 listopada 2017 r., w postępowaniu:

Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A.

przeciwko

Jackowi Michalskiemu,

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: A. Prechal, prezes trzeciej izby, pełniący obowiązki prezesa siódmej izby, C. Toader (sprawozdawca) i A. Rosas, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Powszechnej Kasy Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A. przez adwokata W. Sadowskiego i radcę prawną E. Buczkowską,
- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczyńską, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez K. Herbout-Borcza i N. Ruiza Garcíę, działających w charakterze pełnomocników,

postanowiwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288), oraz art. 10 i art. 22 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. 2008, L 133, s. 66; sprostowania: Dz.U. 2009, L 207, s. 14; Dz.U. 2010, L 199, s. 40; Dz.U. 2011, L 234, s. 46; Dz.U. 2015, L 36, s. 15).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu, jaki zaistniał pomiędzy Powszechną Kasą Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A. (zwaną dalej „PKO”), instytucją bankową z siedzibą w Warszawie (Polska), a Jackiem Michalskim, w przedmiocie wydania nakazu zapłaty na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych PKO ze względu na brak zwrotu przez J. Michalskiego kwot pożyczonych za pomocą wydanej przez PKO karty kredytowej.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 93/13

- 3 Motyw dwudziesty czwarty dyrektywy 93/13 stanowi, że „sądy i organy administracyjne państw członkowskich muszą mieć do swojej dyspozycji stosowne i skuteczne środki zapobiegające stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich”.

- 4 Zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13:

„Państwa członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”.

- 5 Zgodnie z art. 7 ust. 1 tej dyrektywy:

„Zarówno w interesie konsumentów, jak i konkurentów państwa członkowskie zapewnią stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami”.

Dyrektywa 2008/48

6 Motyw 31 dyrektywy 2008/48 stanowi:

„W celu umożliwienia konsumentom poznania swoich praw i obowiązków wynikających z umowy o kredyt powinna ona zawierać wszelkie niezbędne informacje podane w sposób jasny i zwięzły”.

7 Artykuł 10 dyrektywy 2008/48 zawiera w szczególności wykaz informacji, które w jasny i zwięzły sposób należy podać w umowie o kredyt.

8 Artykuł 22 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„W zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie”.

Prawo polskie

9 Postępowanie nakazowe zostało uregulowane w kodeksie postępowania cywilnego (zwanym dalej „kpc”).

10 W art. 484 §§ 2 i 3 kpc w brzmieniu mającym zastosowanie do postępowania głównego przewidziano, co następuje:

„2. Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nakazowym na pisemny wniosek powoda zgłoszony w pozwie.

3. Rozpoznanie sprawy następuje na posiedzeniu niejawnym”.

11 Zgodnie z brzmieniem art. 485 §§ 1 i 3 kpc:

„1. Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego [...], a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym[i] do pozwu [dokumentami].

[...]

3. Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty”.

12 Artykuł 486 § 1 kpc stanowi:

„W razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, przewodniczący wyznacza rozprawę, chyba że sprawa może być rozpoznana na posiedzeniu niejawnym”.

13 Artykuł 491 § 1 kpc stanowi:

„Wydając nakaz zapłaty sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zaspokoić roszczenie w całości wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie zarzuty”.

14 Zgodnie z art. 492 § 1 kpc:

„Nakaz zapłaty z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. [...]”.

15 Artykuł 493 § 1 kpc stanowi:

„Pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności [...]”.

16 Artykuł 494 § 1 kpc brzmi, jak następuje:

„Sąd odrzuca zarzuty wniesione po upływie terminu, nieopłacone lub z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zarzuty, których braków pozwany nie usunął w terminie”.

17 Według art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398, zwanej dalej „ustawą o kosztach sądowych”):

„Trzy czwarte części opłaty pobiera się od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym”.

Spór w postępowaniu głównym i pytanie prejudycjalne

18 W dniu 21 grudnia 2015 r. PKO zawarło z J. Michalskim umowę o wydanie i używanie karty kredytowej.

19 W dniu 29 marca 2017 r. PKO skierowało do J. Michalskiego wezwanie do zapłaty uznanych przez nią za należne kwot. Ponieważ J. Michalski nie zapłacił tych kwot, w dniu 26 maja 2017 r. PKO złożyło w Sądzie Rejonowym w Siemianowicach Śląskich (Polska) pozew, domagając się, w oparciu o art. 485 § 3 kpc, wydania nakazu zapłaty kwoty 6788,21 PLN (złotych polskich) (około 1580 EUR), powiększonej o odsetki umowne. Do pozwu został dołączony wyciąg z ksiąg bankowych PKO, podpisany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku, opatrzone jego pieczęcią, a także – dowód doręczenia J. Michalskiemu wezwania do zapłaty.

20 Sąd odsyłający wyjaśnia, że postępowanie w sprawie nakazu zapłaty na podstawie takiego wyciągu jest bardzo często stosowane przez polskie banki w celu dochodzenia wierzytelności. Polega ono na dołączeniu do pozwu, zgodnie z art. 485 § 3 kpc, wyciągu z ksiąg bankowych, bez konieczności przedstawiania innych dokumentów poświadczających istnienie umowy kredytu konsumenckiego i treść zawartych w niej warunków.

21 Sąd odsyłający przypomina także, że przewidziane w polskim prawie postępowanie nakazowe składa się z dwóch etapów. Na pierwszym z nich w przypadku roszczenia banku sąd, do którego zwrócono się o wydanie nakazu zapłaty, bada z urzędu jedynie to, czy przedstawiony wyciąg spełnia

- wymogi formalne, gdyż kwestia ta jest oceniana jako zasadnicza podstawa wydania takiego nakazu. Kryteria mogące stanowić podstawę odmowy wydania tego nakazu wynikają tylko i wyłącznie z brzmienia art. 485 § 3 kpc. Wierzyciel nie musi zatem udowadniać wszystkich okoliczności uzasadniających dochodzone roszczenie, w szczególności przedstawiając umowę kredytu konsumenckiego.
- 22 Drugi etap postępowania nakazowego nie jest obowiązkowy. Zostaje on zapoczątkowany wniesieniem przez dłużnika banku zarzutów od nakazu zapłaty, w którym może on podnosić zarzuty dotyczące umowy bankowej. Zgodnie z art. 493 § 1 kpc w związku z art. 491 § 1 kpc konsument sprzeciwiający się nakazowi zapłaty, przedstawiając podnoszone przeciwko temu nakazowi zarzuty, winien dochować dwutygodniowego terminu oraz zachować wymaganą do wniesienia tych zarzutów formę. Ponadto zgodnie z art. 19 § 4 ustawy o kosztach sądowych konsument ten ma obowiązek uiścić trzy czwarte opłaty sądowej.
- 23 Sąd odsyłający wyjaśnia też, że prawomocny nakaz zapłaty korzysta z powagi rzeczy osądzonej i że, zgodnie z art. 492 § 1 kpc, od chwili wydania stanowi on tytuł zabezpieczenia wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności.
- 24 Zdaniem tego sądu niniejsza sprawa zapoczątkowana wniesionym do niego powództwem różni się od spraw, w których wydano wyroki z dnia 14 czerwca 2012 r., Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), i z dnia 18 lutego 2016 r., Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98), w których sądy krajowe dysponowały dokumentami umów ustanawiającymi prawa i obowiązki umawiających się stron, efektem czego miały możliwość wyłączenia obowiązywania zawartych w tych dokumentach nieuczciwych warunków umownych.
- 25 Sąd odsyłający, powołując się na wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 50) ma wątpliwości co do tego, czy postępowanie w sprawie nakazu zapłaty na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych banku nie skutkuje nadmiernym utrudnieniem, a wręcz – uniemożliwieniem konsumentowi korzystania przezeń z uprawnień przysługujących mu w ramach systemu ochrony konsumenckiej, w szczególności na mocy dyrektyw 93/13 i 2008/48, a to ze względu na to, po pierwsze, że sądowi nie przekazano informacji na temat istniejącego między konsumentem a bankiem stosunku prawnego, i, po drugie, że cały ciężar dowodu zostaje przeniesiony na tego właśnie konsumenta.
- 26 W tych okolicznościach Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:
- „Czy przepisy dyrektywy [93/13], zwłaszcza art. 6 ust.1 i art. 7 ust. 1, oraz przepisy dyrektywy [2008/48], zwłaszcza art. 10 i art. 22 ust. 1, należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie w dochodzeniu przez bank (kredytodawcę) przeciwko konsumentowi (kredytobiorcy) roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty, w ramach postępowania nakazowego, określonego przepisami art. 485 § 3 kpc i nast.?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 27 Zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem może on w każdej chwili, w szczególności jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa lub jeżeli odpowiedź na takie pytanie nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem.

- 28 W tym względzie należy stwierdzić, że w wyroku z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711) Trybunał miał za zadanie udzielenie odpowiedzi na analogiczne pytania zadane przez ten sam sąd odsyłający. Przyjęta zaś w tym wyroku wykładnia prawa Unii jest również istotna dla odpowiedzi, jakiej należy udzielić na pytanie zadane w niniejszym przypadku.
- 29 Choć bowiem sprawa zawisła w postępowaniu głównym różni się od tej, w której wydano wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711), ze względu na to, że sporny w postępowaniu głównym nakaz zapłaty został wydany, zgodnie z art. 485 § 3 kpc, na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych, nie zaś, zgodnie z art. 485 § 2 kpc, na podstawie weksla, te dwie sprawy dotyczą tych samych przepisów proceduralnych dotyczących postępowania nakazowego.
- 30 W tych okolicznościach w niniejszej sprawie należy zastosować art. 99 regulaminu postępowania.
- 31 Ponieważ w dyrektywie 2008/48 nie dokonano harmonizacji w dziedzinie ksiąg bankowych jako gwarancji umożliwiającej zaspokojenie wierzytelności wynikającej z kredytu konsumenckiego, to art. 22 ust. 1 tej dyrektywy nie ma zastosowania w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 36).
- 32 Tak więc udzielona odpowiedź będzie dotyczyć jedynie art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 dyrektywy 2008/48.
- 33 Poprzez swoje pytanie prejudycjalne sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 6 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym takim jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, zezwalającym na wydanie nakazu zapłaty opartego na wyciągu z ksiąg bankowych jako elemencie świadczącym o istnieniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego, w wypadku gdy sąd rozpoznający pozew o wydanie nakazu zapłaty nie jest uprawniony do zbadania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków tej umowy oraz do sprawdzenia, czy zawarto w niej informacje, o których mowa w tym art. 10.
- 34 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 państwa członkowskie przewidują, iż nieuczciwe warunki istniejące w umowie konsumenckiej zawartej przez przedsiębiorcę nie będą wiązać konsumentów na warunkach określonych na mocy ich prawa krajowego.
- 35 Uwzględniając zatem charakter i znaczenie interesu publicznego, który stanowi ochrona konsumentów znajdujących się na słabszej względem przedsiębiorców pozycji, dyrektywa 93/13 zobowiązuje państwa członkowskie, jak wynika z jej art. 7 ust. 1 w związku z motywem dwudziestym czwartym, do zapewnienia stosownych i skutecznych środków „mając[ych] na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców z konsumentami” (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 W tym kontekście należy podkreślić, że choć zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by, poprzez dokonanie takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, to jest to możliwe tylko pod warunkiem, że sąd ów posiada niezbędne do tego informacje na temat stanu prawnego i faktycznego (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 37 W niniejszym przypadku sąd odsyłający wyjaśnia, że dokonywana przezeń na pierwszym etapie postępowania nakazowa kontrola ogranicza się do sprawdzenia, czy wyciąg z ksiąg bankowych spełnia wymogi formalne. Sąd ten wskazuje bowiem, że nie posiada wiedzy o wszystkich elementach stanu faktycznego i prawnego wynikających z danej umowy pożyczki.
- 38 Wynika stąd, że w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym sąd krajowy nie jest w stanie zbadać potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków tej umowy ze względu na to, że nie posiada wiedzy o wszystkich niezbędnych do tego elementach stanu faktycznego i prawnego (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 47).
- 39 Ponadto, choć jak podkreślił rząd polski w swoich przedstawionych przed Trybunałem uwagach, z art. 486 § 1 kpc wynika, iż przewodniczący składu sędziowskiego wyznacza rozprawę, chyba że sprawa może być rozpoznana na posiedzeniu niejawnym, co daje możliwość przeanalizowania danej umowy kredytu konsumenckiego, to wykonanie przez przewodniczącego tego uprawnienia jest uzależnione od spełnienia przesłanki, że brak jest podstaw do wydania nakazu zapłaty. Tymczasem według informacji posiadanych przez sąd odsyłający przesłanka taka nie jest spełniona w postępowaniu głównym (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 48–50).
- 40 W każdym wypadku, o ile, zgodnie z art. 267 TFUE, Trybunał jest właściwy do określenia na podstawie art. 7 dyrektywy 93/13 kryteriów definiujących ramy pozwalające na przeprowadzenie z urzędu oceny przestrzegania obowiązków wynikających z tej dyrektywy, o tyle to do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy przepis taki jak art. 486 § 1 kpc może w danym wypadku stanowić takie ramy (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 52).
- 41 Sąd odsyłający zauważa też, że do badania stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu konsumenckiego dochodzi wyłącznie w wypadku, gdy konsument wniesie zarzuty wobec nakazu zapłaty.
- 42 W tym względzie należy stwierdzić, że choć postępowanie prowadzone przed sądem odsyłającym dotyczy tylko pierwszego etapu tego postępowania, to jednak postępowanie to należy postrzegać jako całość obejmującą zarówno etap pierwszy – przed wniesieniem zarzutów, jak i drugi, będący następstwem tego pierwszego (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 54).
- 43 W braku zaś zharmonizowania w prawie Unii procedur mających zastosowanie do badania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunku umownego, procedury te stanowią część składową porządków prawnych poszczególnych państw członkowskich, pod warunkiem jednak, że przewidują one poszanowanie zasady równoważności oraz prawa do skutecznego środka prawnego, takiego jak to przewidziane w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 57).
- 44 W odniesieniu do zasady równoważności należy stwierdzić, że Trybunał nie dysponuje żadnym dowodem mogącym wzbudzać wątpliwości co do tego, iż przepisy krajowe będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym nie są zgodne z tą zasadą (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 58).
- 45 Odnośnie do prawa do skutecznego środka prawnego należy zauważyć, że wynikający z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 obowiązek ustanowienia środków proceduralnych pozwalających na zapewnienie przestrzegania praw, jakie podmioty wywodzą z dyrektywy 93/13 przeciwko wykorzystywaniu

- nieuczciwych warunków umownych, odpowiada ustanowionemu również w art. 47 karty praw podstawowych wymogowi związanemu z istnieniem prawa do skutecznego środka prawnego. Prawo do skutecznego środka prawnego powinno obowiązywać zarówno w odniesieniu do wyznaczenia sądów właściwych w przedmiocie rozpoznawania powództw wnoszonych na podstawie prawa Unii, jak i w odniesieniu do określenia zasad proceduralnych dotyczących takich powództw. Aby bowiem ustalić, czy postępowanie takie jak postępowanie główne jest niezgodne z prawem do skutecznego środka prawnego, sąd odsyłający musi ustalić, czy przewidziane w prawie krajowym szczegółowe zasady regulujące przedstawianie zarzutów nie skutkują znacznym zwiększeniem prawdopodobieństwa tego, iż zainteresowani konsumenci nie wniosą wymaganych zarzutów (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 59, 61).
- 46 W niniejszym przypadku z art. 491 § 1 kpc wynika, że termin do wniesienia zarzutów wynosi dwa tygodnie. Ponadto, zgodnie z art. 493 § 1 kpc pozwany w swoim piśmie zawierającym zarzuty powinien wskazać, czy zaskarża nakaz zapłaty w całości, czy w części, i przedstawić, pod rygorem niedopuszczalności tego pisma, zarzuty oraz okoliczności faktyczne i dowody. To, że tego rodzaju szczegółowe wymogi procesowe należy spełnić w tak krótkim terminie, znacznie zwiększa prawdopodobieństwo tego, że konsument nie wnieśli zarzutów albo że będą one niedopuszczalne (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 65, 66).
- 47 Ponadto z art. 19 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych wynika, że w razie wniesienia zarzutów wobec nakazu zapłaty pozwany musi uiścić trzy czwarte części opłaty sądowej, tak że przedsiębiorca jest zobowiązany jedynie do uiszczenia jednej czwartej części tej opłaty sądowej. Już sama konieczność wniesienia takiej opłaty może zniechęcić konsumenta do wnoszenia zarzutów. Jest on postawiony w niekorzystnej sytuacji, tym bardziej że w każdym wypadku musi uiścić tytułem kosztów opłatę trzy razy większą niż strona przeciwna (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 67, 68).
- 48 Tak więc przepisy proceduralne takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym w zakresie, w jakim, po pierwsze, stawiają one konsumentowi wymóg przedstawienia, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty, okoliczności faktycznych i dowodów pozwalających sędziemu na przeprowadzenie takiej oceny i, po drugie, penalizują go ze względu na sposób obliczania kosztów sądowych, zwiększają znacznie prawdopodobieństwo tego, że uczestniczący w tym postępowaniu konsumenci nie przedstawią wymaganych zarzutów (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 69, 70).
- 49 Ze względu na powyższe art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom proceduralnym pozwalającym na wydanie nakazu zapłaty, w sytuacji gdy sąd rozpoznający pozew o wydanie tego nakazu nie jest uprawniony do zbadania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków danej umowy, jeżeli sposób wykonania prawa do wniesienia zarzutów od takiego nakazu nie pozwala na zapewnienie przestrzegania praw, które konsument opiera na tej dyrektywie (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 71).
- 50 W odniesieniu do art. 10 dyrektywy 2008/48 należy przypomnieć, że w artykule tym zostały wymienione informacje, jakie należy zamieścić w umowie o kredyt po to, aby konsument mógł podjąć decyzję przy znajomości faktów.
- 51 Trybunał rozstrzygnął w tym względzie, że przeprowadzane przez sąd krajowy z urzędu badanie tego, czy są spełnione wynikające z dyrektywy 2008/48 wymogi, stanowi właściwy środek do tego, aby osiągnąć wskazany w art. 10 tej dyrektywy wynik i przyczynić się do realizacji celów wskazanych w jej motywie 31 (zob. podobnie wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 68, i, analogicznie, postanowienie

- z dnia 16 listopada 2010 r., Pohotovost', C-76/10, EU:C:2010:685, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo). Zgodnie z orzecznictwem Trybunału spoczywający na sądzie krajowym obowiązek zbadania z urzędu tego, czy wynikające z dyrektywy 2008/48 wymogi zostały spełnione, wiąże się z przyjęciem założenia, że sąd ten posiada niezbędne do tego informacje na temat stanu prawnego i faktycznego (zob. podobnie wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 70, i analogicznie, wyrok z dnia 4 czerwca 2009 r., Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, pkt 32).
- 52 W związku z tym, że w pierwszym etapie postępowania sąd krajowy nie dysponuje elementami pozwalającymi mu na upewnienie się, że obowiązek poinformowania konsumentów, w rozumieniu art. 10 dyrektywy 2008/48, został spełniony, nakaz zapłaty jest wydawany wyłącznie na podstawie kontroli tego, czy wyciąg z ksiąg bankowych spełnia wymogi formalne, i, ze względu na to, że szczegółowe zasady wykonywania prawa do wniesienia zarzutów wobec takiego nakazu zapłaty nie pozwalają, z tych samych powodów, co te przedstawione w pkt 46–48 niniejszego postanowienia, na zapewnienie poszanowania praw przyznanych konsumentowi na mocy tej dyrektywy, art. 10 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu takiemu jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym.
- 53 Mając na uwadze całokształt powyższych rozważań, na zadane pytanie trzeba udzielić odpowiedzi, że art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 i art. 10 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwiają się one przepisom krajowym takim jak te będące przedmiotem postępowania głównego, pozwalającym na wydanie nakazu zapłaty na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych jako elemencie świadczącym o istnieniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego w wypadku, gdy sąd rozpoznający pozew o wydanie nakazu zapłaty nie jest uprawniony do zbadania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków tej umowy oraz sprawdzenia, czy zawarto w niej informacje, o których mowa w tym art. 10, jeżeli sposób wykonania prawa do wniesienia zarzutów od takiego nakazu nie pozwala na zapewnienie przestrzegania praw przysługujących konsumentowi na mocy tych dyrektyw.

W przedmiocie kosztów

- 54 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwiają się one przepisom krajowym takim jak te będące przedmiotem postępowania głównego, pozwalającym na wydanie nakazu zapłaty na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych jako elemencie świadczącym o istnieniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego, w wypadku gdy sąd rozpoznający pozew o wydanie nakazu zapłaty nie jest uprawniony do zbadania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków tej umowy oraz do sprawdzenia, czy zawarto

w niej informacje, o których mowa w tym art. 10, jeżeli sposób wykonania prawa do wniesienia zarzutów od takiego nakazu nie pozwala na zapewnienie przestrzegania praw przysługujących konsumentowi na mocy tych dyrektyw.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 28 listopada 2018 r.

Sekretarz

Prezes siódmej izby

A. Calot Escobar

A. Prechal

* Język postępowania: polski.